

QURILISHDA MENEJMENTNING O'RNI

Xusanova Malohat Mengnorovna

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiya universiteti o'qituvchisi

Tog'ayaliyev Sardor Abdurahmon o'g'li

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiya universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada qurilish jarayonida menejmentning roli, vazifalari hamda samarali boshqaruvning loyiha muvaffaqiyatiga ta'siri tahlil qilinadi. Qurilish loyihalarida vaqt, byudjet va sifatni boshqarish kabi asosiy komponentlar menejment orqali muvofiqlashtiriladi. Maqolada qurilish menejmentining zamonaviy yondashuvlari, muammolari va ularni hal qilish yo'llari keltirilgan.

Kalit so'zlar: qurilish menejmenti, loyiha boshqaruvi, vaqt boshqaruvi, resurslarni rejalashtirish, sifat nazorati.

Kirish

Qurilish sohasi har doim iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lib kelgan. Katta hajmdagi investitsiyalar, ko'p sonli ishtirokchilar va murakkab texnologik jarayonlar qurilish loyihalarini samarali boshqarishni talab etadi. Shu sababli, menejmentning roli bu sohada nihoyatda muhim. Qurilish menejmenti — bu loyihani rejalashtirishdan tortib, yakuniy foydalanishga topshirishgacha bo'lgan barcha bosqichlarni boshqarish tizimidir.

Asosiy qism

1. Qurilishda menejment tushunchasi

Qurilish menejmenti — bu resurslar (mehnat, moddiy, moliyaviy va texnik)ni optimal tarzda taqsimlash orqali belgilangan muddat, byudjet va sifatga mos ravishda loyiha maqsadlariga erishishni ta'minlovchi tizimdir. Bu jarayon

loyihaning barcha ishtirokchilari — investor, buyurtmachi, pudratchi, subpudratchi va nazorat organlari o'rtasidagi muvofiqlashtirishni o'z ichiga oladi.

2. Menejmentning asosiy funksiyalari

Qurilish loyihalarini boshqarishda quyidagi asosiy funksiyalar mavjud:

- **Rejalashtirish** – loyiha maqsadlari va ularni amalga oshirish uchun zarur choralarni aniqlash.
- **Tashkil etish** – resurslar va ishchi guruhlarini to'g'ri joylashtirish.
- **Motivatsiya** – xodimlarni samarali ishlashga undash.
- **Nazorat** – ish jarayonini kuzatish va og'ishlarni bartaraf etish.

3. Zamonaviy qurilish menejmentida texnologiyalarning o'rni

Hozirda BIM (Building Information Modeling), Gantt diagrammalari, loyiha boshqaruvi dasturlari (masalan, Primavera, MS Project) qurilishda menejment sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Bu vositalar yordamida ish jadvalini kuzatish, xarajatlarni tahlil qilish va loyiha xavflarini oldindan baholash mumkin.

4. Muammolar va ularning echimlari

Qurilishda uchraydigan asosiy menejment muammolari quyidagilardir:

- Noto'g'ri rejalashtirish;
- Moliyaviy cheklovlar;
- Malakali kadrlar yetishmasligi;
- Texnik xatolar.

Bu muammolarni hal qilish uchun quyidagilarni tavsiya etish mumkin:

- Loyiha boshlanishidan oldin puxta rejalashtirish;
- Moliyaviy risklarni sug'urtalash;
- Mutaxassislar malakasini oshirish;
- Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish.

Xulosa

Qurilish jarayonlarida menejment samaradorligi — loyiha muvaffaqiyati garovidir. Yaxshi tashkil etilgan boshqaruv tizimi loyihani belgilangan vaqt va

byudjet doirasida, kerakli sifat bilan amalga oshirish imkonini beradi. Shuning uchun, zamonaviy qurilishda menejment yondashuvlarini joriy etish va mutaxassislarni tayyorlash ustuvor vazifalardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Хурсандов, Э. Ў. (2024). ЭГИЛУВЧИ ЭЛЕМЕНТЛАРНИ ҲИСОБЛАШ ВА УЛАРНИНГ АФЗАЛЛИКАРИ. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 47(5), 73-76.
2. Жураев, С., & Беккамов, М. (2022). КЛАССИФИКАЦИЯ ВИСЯЧИХ МЕТАЛЛИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ (ТРОСОВЫХ И МЕМБРАННЫХ) ПОКРЫТИЙ. О'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 997-1002.
3. Жураев, С., & Сатторов, К. (2023). Расчет Тросовых Висячих Покровий В Пк Лира. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 16, 119-123.
4. Жўраев, С. (2023). АЛИШЕР НАВОЙЎ ДАВРИ ИМОРАТЛАРИНИНГ АРХИТЕКТУРАСИ. О'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(16), 142-146.
5. Turayev, S., & Sanjar, J. (2023). ZILZILA VAQTIDA BINO VA ZAMIN GRUNTLARINING O'ZARO TA'SIRI. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(2), 410-414.
6. Sanjar, J. (2023). DEVELOPMENT OF CULTURE AND ENTERTAINMENT PARKS. American Journal of Pedagogical and Educational Research, 9, 49-52.
7. Жураев, С., & Тураев, Ш. (2023). ДВУХПОЯСНЫЕ ПРЕДВАРИТЕЛЬНО НАПРЯЖЕННЫЕ СИСТЕМЫ. ИЮДКОР О'QITUVCHI, 3(29), 77-81.

8. Жураев, С., & Сатторов, К. (2023). ТЕРМИНОЛОГИЯ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИСЯЧИХ И ВАНТОВЫХ МОСТОВ. Innovations in Technology and Science Education, 2(9), 197-206.
9. Mamatmurod ogli J. S. et al. QURILISH BOSH PLANI, MATERIAL VA KONSTRUKSIYALARNI OMBORLARGA JOYLASHTIRISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 5. – С. 66-72.
10. Mamatmurod ogli J. S. et al. ASOS, PODEVORLAR VA ORAYOPMALARNI KUCHAYTIRISH VA ULARNING MONTAJ SAMARADORLIGINI OSHIRISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 5. – С. 54-59.
11. Abdurahmon og T. S. et al. EGILUVCHAN-QATTIQ VANTLAR BILAN MUSTAHKAMLANGAN KATTA ORALIQLI SILINDRSIMON MEMBRANALARNI HISOBLASH //JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH. – 2024. – Т. 7. – №. 3. – С. 135-139.

1.